

Ärende: VN/34515/2024

Bildning visar vägen för Finland - En vision för högskoleutbildningen och forskningen fram till 2040 - begäran om kommentarer

1. Finland är en föregångare inom bildning, demokrati och vetenskaplig frihet.

Är målet en motiverad del av visionen för högskoleutbildningen och forskningen? Har rätt aspekter valts till dess innehåll?

2 ja, huvudsakligen

Precisera ditt svar vid behov. Till vilka delar bör målet exempelvis ändras, hur bör det formuleras?

-

Har man i de åtgärdsrekommendationer som är kopplade till målet identifierat de väsentliga åtgärderna och valt ut dessa till rekommendationerna? Är åtgärderna korrekta?

2 ja, huvudsakligen

Precisera ditt svar vid behov. Fattas det exempelvis åtgärder, bör antalet åtgärder minskas, förutsätter någon av åtgärderna formulering? Precisera på vilket sätt.

-

2. Utbildning är till för alla, och möjligheterna ökas framför allt för unga.

Är målet en motiverad del av visionen för högskoleutbildningen och forskningen? Har rätt aspekter valts till dess innehåll?

3 endast delvis

Precisera ditt svar vid behov. Till vilka delar bör målet exempelvis ändras, hur bör det formuleras?

Staten skall fortsätta erbjuda varje finländare avgiftsfri högskoleutbildning under hela livet. Detta ger lika förutsättningar att kunna delta i samhällsbygget utan att dem med starkare ekonomiska möjligheter får fördelar på övrigas bekostnad. Utbildning är en grundrättighet.

Även dessa "kortare utbildningar" skall ges avgiftsfritt så att samtliga medborgare ges möjlighet att vara en del av samhällsbygget.

Har man i de åtgärdsrekommendationer som är kopplade till målet identifierat de väsentliga åtgärderna och valt ut dessa till rekommendationerna? Är åtgärderna korrekta?

3 endast delvis

Precisera ditt svar vid behov. Fattas det exempelvis åtgärder, bör antalet åtgärder minskas, förutsätter någon av åtgärderna formulering? Precisera på vilket sätt.

Unga garanteras en smidig tillgång till högskoleutbildning

- gymnasieutbildningen är central och utbudet av olika studier på den nivån behöver öka, men inte enbart i stora städer. Redan i dag finns det fördelar för gymnasier i stora städer och klyftan mellan stad och landsbygd skall inte ökas genom att förbättra utbudet i enbart stora städer.

Gymnasieutbildning skall vara tillräcklig oavsett var i Finland du kommer från.

- Bra att sammanställa enhetliga riktlinjer för hybrid- och distansundervisning. Glöm dock inte bort svenskans särställning för att tillgodose båda officiella språken.

Utbildningsutbudet motsvarar de framtida kompetensbehoven

- Ifall målsättning läggs på 60% av unga vuxna med högskoleutbildning behöver också samhället vara beredd att ta emot dessa i arbetslivet. Dessa skall få arbete på rätt nivå och en möjlighet att genast komma in i samhället, efter sin examen.

- framtidens behov kan inte enbart bygga på prognosdata uträknat enligt dagens modeller. Vi vet inte vilka behoven är i framtiden och vi behöver förbereda våra studerande att kunna bygga och verka i det samhälle som är Finland imorgon.

Engagemanget i studier och kvaliteten på utbildning blir bättre

- Mycket viktigt att betona studenternas välbefinnande i visionen. Detta borde göras ännu starkare och mera genomgripande.

- Viktigt att förbindelserna mellan högskola och arbetsliv etableras redan under studietiden för att underlätta för utexaminerade att skapa sin plats i arbetslivet.

Möjligheterna att utbilda sig blir bättre genom....

- Flexibilitet och möjligheter att byta inriktning är viktigt. Få vet vad de vill göra resten av sitt liv när de går i högstadiet. Viktigt att denna flexibilitet även finns redan på andra stadiet. Tvinga inte in ungdomar och unga vuxna i en fördefinierad fåra där de sist och slutligen känner sig trängda och inte kan utnyttja sin fulla potential.

- Positivt med bestämmelse om handled utbildning för invandrare även i universitetssektorn. Finland har inte råd med sin strikta immigrationspolitik som det är nu. Vi behöver ett öppet samhälle där

också invandrare trivs och tar hand om det gemensamma Finland och de känner sig välkomna. I åtgärden om internationalisering bör den språkliga mångfalden beaktas. Finlands officiella språk är även svenska. Finländare behöver breda språkkunskapar och tvåspråkiga lösningar, endast finska- engelska räcker inte.

3. Kreativa experter och ambitiös forskningsverksamhet förnyar samhället.

Är målet en motiverad del av visionen för högskoleutbildningen och forskningen? Har rätt aspekter valts till dess innehåll?

2 ja, huvudsakligen

Precisera ditt svar vid behov. Till vilka delar bör målet exempelvis ändras, hur bör det formuleras?

-

Har man i de åtgärdsrekommendationer som är kopplade till målet identifierat de väsentliga åtgärderna och valt ut dessa till rekommendationerna? Är åtgärderna korrekta?

2 ja, huvudsakligen

Precisera ditt svar vid behov. Fattas det exempelvis åtgärder, bör antalet åtgärder minskas, förutsätter någon av åtgärderna formulering? Preciserar på vilket sätt.

-

4. Djärv förnyelse skapar framtidens kompetens: högskolornas specialisering och samarbete stärks.

Är målet en motiverad del av visionen för högskoleutbildningen och forskningen? Har rätt aspekter valts till dess innehåll?

2 ja, huvudsakligen

Precisera ditt svar vid behov. Till vilka delar bör målet exempelvis ändras, hur bör det formuleras?

-

Har man i de åtgärdsrekommendationer som är kopplade till målet identifierat de väsentliga åtgärderna och valt ut dessa till rekommendationerna? Är åtgärderna korrekta?

2 ja, huvudsakligen

Precisera ditt svar vid behov. Fattas det exempelvis åtgärder, bör antalet åtgärder minskas, förutsätter någon av åtgärderna formulering? Preciserar på vilket sätt.

I målet talas om samarbete medan i första åtgärden skall överlappningar avskaffas. Är avsikten att studierätter fördelas enligt den som har bäst förutsättningar att utföra dem - med andra ord större volymer vinner lika som nu när utbildningars särart förminskas till förmån för det gemensamma och övergripande? För Åbo Akademi Studentkår är det viktigt att Åbo Akademi fortsättningsvis har sitt svenska ansvar och kan erbjuda högskoleutbildning på svenska i Finland. Samarbete kan endast ske ifall det finns annan aktör som utbildar på svenska inom samma område. Ett samarbete med en

utbildning på majoritetsspråket kommer resultera i en försämring för svenskspråkigas möjligheter att studera på Finlands officiella språk, svenska.

För studentkårer bör det i utredningen av högskolekoncernernas framtid tydligt tas i beaktande att reformerna syftar till att skapa ett mer sammanhållet, kvalitativt och verkningsfullt högskolesystem genom ökat samarbete. Ifall denna utveckling leder till att koncerner i praktiken eller formellt bildar en gemensam högskola är det nödvändigt att säkerställa studerandenas ställning. Det är viktigt att det finns en studentkår vid koncernen med lagstadgad ställning och obligatoriskt medlemskap för examensstuderande. Studentrepresentation kan försvagas i större strukturer och därför behöver detta säkras i lag.

Vid internationaliseringen bör den språkliga mångfalden beaktas. Finland behöver en bred språkkunskap och tvåspråkiga lösningar finska-engelska räcker inte.

5. Med sikte på tillväxt: finansieringen av högskoleutbildning och forskning blir mångsidigare.

Är målet en motiverad del av visionen för högskoleutbildningen och forskningen? Har rätt aspekter valts till dess innehåll?

2 ja, huvudsakligen

Precisera ditt svar vid behov. Till vilka delar bör målet exempelvis ändras, hur bör det formuleras?

-

Har man i de åtgärdsrekommendationer som är kopplade till målet identifierat de väsentliga åtgärderna och valt ut dessa till rekommendationerna? Är åtgärderna korrekta?

2 ja, huvudsakligen

Precisera ditt svar vid behov. Fattas det exempelvis åtgärder, bör antalet åtgärder minskas, förutsätter någon av åtgärderna formulering? Preciserar på vilket sätt.

Att finansieringsmodellen ses över i samband med översikten av högskolesektorn är en förutsättning. Modellen borde bli bättre att ta i beaktande universitetens särart och inte tvinga in alla i samma fåra, som nu där det finns klara vinnare och förlorare. Modellen nu är också ett nollsummespel för universiteten där universitet X kan göra bra i från sig enligt indikatorerna men en förutsättning för att kunna få en större del av den offentliga resurstilldelningen är att de övriga universiteten behöver prestera under sitt medeltal. Detta skapar en osund konkurrens då ministeriets uttalade målsättning är ökat samarbete.

I finansieringsmodellen borde även Åbo Akademis ansvar för att tillgodose den svenskspråkiga befolkningens behov av utbildning och forskning i enlighet med Universitetslagen beaktas. En paragraf som i nuläget inte beaktas.

Att bredda de ekonomiska förutsättningarna för högskolorna ser vi som en bra sak men det får inte betyda att vi i Finland börjar sälja utbildningar. En gratis utbildning är en rättighet och styrka för vårt land som tryggar akademisk frihet och en oberoende högskola.

Helheten av visionens mål och åtgärdsrekommendationer

6. Saknas det något väsentligt från visionens mål och åtgärdshelheter? Bör något delområde prioriteras eller avprioriteras?

-

Visionens helhet och de övriga delarna

7. Eventuella kommentarer gällande visionens situationsbild

-

8. Hur skulle du bedöma visionen och dess åtgärder som en helhet

Riktningen i visionen är på det stora rätt. Positivt med en reform av högskolesektorn och dess finansiering. Flera åtgärder kräver vidare förtydliganden för att nå sin slutgiltiga form. Det finns även en skillnad mellan visionen för yrkeshögskolor respektive universitet som även kunde förtydligas i texten.

För studenterna är det även viktigt att visionen ger framtidstro för dem som individer och möjliggör för unga vuxna att skapa sin framtid och ge förutsättningar för eget välmående under hela sitt liv.

9. Övriga kommentarer

I arbetet med detta utlåtande noterades allvarliga brister i den svenska översättningen. Innebörden var i flera fall helt annan än i den ursprungliga finska texten. Vänligen ta detta i beaktande nästa gång för just nu har vi läst båda versionerna för att tillgodose oss innehållet.

Berg Johan
Åbo Akademis Studentkår